

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallamdan: «Qanday amal Oллоh yulidagi jihodga tengasha oladimi?», Deb soʻrdi. «Unga sizlarning kuchingiz etmaydi», dedilar. Ikki-uch martada qayta-qayta soʻrganida, har gal: «Kuchiniz etmaydi», deb javob berdilar. Uchinchi gal suraganlarda: «Oллоh yoʻlidagi mujohidning misoli (kunduzlari) kunzador, (tunlari) Oллоhning oyatlarini oʻqib chiqishda juda katta ahamiyatga ega boʻlgan uy, uyga qaytib kelayotgan odamni kutib oldim.

Muoz ibn Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Bir ayol Rasululloh solallohu alayhi va salom huzurlariga kelib: «Yo Rasululloh, erim gʻazotga chiqib ketdi. Qacon namoz oʻqisa, namoziga ijroda kilardim, boshka amallarga ham ergasardim. Endi to qaytib kelgunicha meni uning amaliga etkazadigan bir amalni aytib berasiziz », dedi. Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «To ering qayib kelgunicha troxtsiz namoz oʻqishga, tinimsiz kunza tugishga, davomiy ravishdagi Oллоhning tavsifini bajarishga qodir bugʻlanganmi?!», dedilar. «Bunga mening kuchim etmaydi, yoki Rasululloh», dedi ayol. Shunda Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Jonim Qoʻlida bulgan Zotga qasamki, agar shu ishqa qodir kilinganda ham, uning amalidan keyin bir biriga ham etolmagan bulgʻoring», dedilar (Axmad rivati, Sahihut-targʻib: 21-tar.).

Muoz ibn Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallamning shunaqa deganlarini eshitganman: «Allox yulida mujohidning misoli – kimning uyingda jiyod qilayganini Allox yaxshi biluvchi odamni qoʻllab-quvvatlaydi, chunki men uni yashayapman. sunan an-Nasoiiy: 2930).

Noʻmon ibn Bashir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Oллоh yoʻlidagi mujohidning misoli

(chiqqanidan tortib) to (uyiga) qaytib kelguncha kunduzi kunzador, kechasi nomozi, men odamni ushlab turaman targ'ib vat-tarhib: 1322).

Abu Said al-Xudriy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Bir kishi Rasululloh sollallohu alayhi va salom huzurlariga kelib: «Eng ustun odam kim?», Deb so'ragan edi: «Olloh taolo yulida jonli va moli bilan jiyod qilgan odamni jon deb jon berdi,» «Undan kim kim?», Deb so'radi. «Tog' daralaridan birida Ollohga ibodat qilib turuvchi va odamlardan yomonligini tiyovchi mo'min», dedilar (Mutafaqun alayh).

Ibn Abbos roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom solallohu alayhi va sallam: «Sizlarga odamlarning manzilat-darajada eng yaxshi oyini beraymi?», Dedilar. Biz: «Xa, yo Rasululloh», dedik. «To o'lgunicha yo o'ldirilgunicha Olloh yulida otining uyidan mahkam tutib (janjal qilingan) odam», dedilar (Sahih sunan an-Naso'iy: 2409).

Abu Said al-Xudriy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Qiyomat kuni Allox oldida eng yuqori darajadagi xajd – olindi safga tashlangan, o'lganlarga oid narsalarni (bolalarga) o'g'irgan odamlarni uyida olib boradiganlar (uylarda) bovladilar, Rabbingiz ularga boqib turadi, Rabbingiz agar bir kavmga kulib boksa, ularga kitob-kitob qiladi »(Taboroniy« Al-avsat »da keltirgan, As-silsilatus-sahifa: 2558).

Amr ibn Abasa roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Eng ko'p yutib chiqing – oti (zilich zarbalaridan) uyg'ongan va o'zingizni qoni o'qigan (ikkisi ham jon bergan) odam (olib borganingiz kabi)» sahiha: 552).

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Allox taolo Ozining yulida chiqqan odamga kafil bulib:« Uni o'zbek odam bilan kutib olaman, jonli odamni tabriklayman. uyiga ajru-savob yoki o'ljalarga erishgan vaziyatda qaytiishga kafilman », dedi. Muxammadning joni Qo'lida bulgan Zotga qasamki, Olloh yulida olingan har bir jarohat qiyomat kuni jarohat etgan payvandni ko'rishda, rangi kon rangida, hidi mushk hidida bulib keladi. Muxammadning joni Qo'lida bulgan Zotga qasamki, musulmonlarga qiyin bulib qolishini o'ylamasam, Olloh yulida jangga chiqqan bironta ham sariyya (guruh) dan juda kachon qo'llagan buvardim. Biroq, barchalarningini jangga xozirlash o'zgarishi kerak. Ular o'zlari birgalikda harakatlarni to'plashmaydi va men bilan birga birga jangga chiqishdan qo'l bo'lib ulg'ayishni boshlashadi. Muxammadning joni Qo'lida bulgan Zotga qasamki, istardimki, Olloh yulida jang qilib o'ldirilsam, yana jang qilib, yangi o'ldirilsam, yana jang qilib, yana o'ldirilsam !!! » (Imom Muslim rivoti).

Miqdom ibn Ma'diy Karib roziyalohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam aytiladi: «Shaxid uchun Olloh huzurida olti xislat bor: qoni birinchi dafqa chiqadigan paxtayok gunohini magistratga olib borganingizda, chunki dashshatdan omonda bo»ladi, bundayon libosini bilan ziynatlantiradi, xurujiga uyantiriladi, yaqinlardan olib tashlanadi, shafolat qililadi »(Sahih sunan Ibn Moja: 2257).

Ollox yulidagi mujohidni jangga xozirlagandan, uning jixod kilishiga jon va moli bilan yordam beraman, ortidan uning ahli-oilasi va mol-mulkiga qarab turgan odam haqiqatda

Sayd ibn Xolid al-Juhaniy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va sallam aytiladi: «Kim Olloh yulidagi bir g'ozini (ot-anjom, kurol-yorog' bilan) jangga xozirlasa, siz ham g'azot qilasiz. Kim g'ozining ahli-oilasiga yaxshi qarab tursa, u ham g'azot qilibdi

»(Mutafaqun alayh).

Ibn Moja Zayd ibn Xolid al-Juhaniy roziyallohu anhudan rivoyat qilingan kurashda: Rasululloh solallohu alayhi va sallam aytdilar: «Kim Allox yo'lini bir g'ozining jangga olib borishi, unga ham o'sha g'ozininging ishini olib borishi kerak» : 2229).

Tabaronii rivoyatida Zayd ibn Sobit roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Kim Ollohning yulidagi bir g'ozining jangga xozirlasa, unga o'sha g'ozining ajrija ajr bug'ladi, kimni-kimni tirayabdi. kilib tursa, unga ham osha g'ozining ajracha ajr buladi »(Tabaroni rvayoti, As-silsilatus-sohaiye: 2690).

Abdulloh ibn Amr ibn Os roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «G'oziyga uzining ajri bor, g'oziyini jangga xozirlagan odamga esa ham o'zingni (qilgan soddaqosinig) ajri, biz yashayapmiz» »Da va Ahmad rivoyatlari, As-silsilatus-sahaja: 2153).

Abu Umoma roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kim g'azotga chiqma, yo bir g'ozining janga xozirlansa, yoki g'ozining ahli-oilasiga yaqinlashish bilan bog'liq bo'lsa-da, o'zingni biling! bir qatiq balo-ofat etkazadi » (Abu Dovud va boshqalar rivoyati, As-silsilatus-sahiha: 2561).

Umar ibn Xattob roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Kim g'ozining boshini soya qilsa, qiyomat kuni uni Allox soaylantirsa, kim birozi ozod qilishni unutib qo'ygan bo'lsa kerak» »Da (2/89) keltirilib:« izohi saqlanib qolishi »degan, Zahabiy unga muvofiqlik keltirilgan).

Uqba ibn Omir al-Juhaniy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Albatta, Oллоh taolo bir sabab bilan uch kishining jannatga kirishini boshladi: yashashni istagan yasagan yasovchini davom ettirishni istayman. »(Sahih sunan Ibn Moja: 2267).

Anas ibn Molik roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Aslam qodirligidan bulib bir yigit: «Yo Rasululloh, men g'azotga chiqishni istayman, biroq jangga xozirlanishni amalga oshiraman», degan edi, Rasululloh solallohu alayhi va sallamni ushlab turdim: bulib qolibdi », dedilar. Usha odamga yuk: «Rasululloh solallohu alayhi va salom sizga salom aytilar va g'azot uchun xozirlangan narsalarinizi menga berishingizni aytdilar», dedi. Shunda u ayoliga: «Ey falonchixon, jang uchun xozirlanadigan narsalarga bu odamga bering, xech narsani olib qolmang. Oллоhga qasamki, biron narsani ushlab qolmasangiz shundagina sizga ana shu narsalarning barakoti beriladi », dedi (Imom Muslim rivoyatishi).

Oллоh yulidagi mujohidning ahli-oilasiga yaxshi munosabatda bo'lgan odam haqiqatda, mujohidning haqi-hurmati g'oyat ulug'ligi xususida

Burayda al-Assalamiy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytdilar: «Muhojidlarning ayollarning xijratga chiqmagan qishloqlariga nisbatan xurmatlarni o'zlarini hurmat qilganlar. Jihodga chiqmagan qay bir odam biron mujohidning ahli-oilasiga qarashli bulsa va katta haqiqatda xiyonat kilsa, qiyomat kuni u (mujohid) unga (da'vogar bulib) turadi va uning amalidan uzi istaganicha oladimi, nima deb o'ylaysizlar ?! » (Imom Muslim rivoti).

Bir rivoyatda: «Unga:« Bunin savoblaridan istaganingcha ol »deyiladi. Shunday deb Rasululloh solallohu alayhi va salom bizlarga o'girilib qaradilar va: «Xush, nima deb o'ylaysizlar ?!», dedilar » (Imom Muslim

rivoyat).

Abu Dovudning bir rivoyatida: «Mojohidlar ayollarning uchrashuviga chikma qilingan kishilarga xurmatlari o'zlarining o'zlarining xurmati kabidir. Jihoddan qo'llangan yana bir kishi mujohidlardan biroviga (axli-oilada) kafil bo'lib qolsa, bu kunning kunida o'tkazilishi kerak bo'lgan voqea: «Bu senga ohlingga (qarovchi) kafil bulib qolgan edi, endi uniing savollariga javob berdim» deb aytdi (21-asr)).

Nasoiyning bir rivoyatida: «Qiyomat kuni unga:« Bu odam sening haqingda xiyonat qildi, endi sen uning savoblaridan istaganingga ol », deyildi. Shunday deb Rasululloh solallohu alayhi va salom ashoblariga qaradilar va: «Nima deb o'ylaysizlar, o'zingizga savollar berib biron narsaga murojaat qilasizmi ?!», dedilar (Sahih sunan an-Nasoiy: 2989, 2990).

Olloh taolo payg'ambarimizga, u zotning ahli va ashobiga salavotu salomlari yullasin.

Xotima

Islom bu haq-huquqlarni qurishdan 1400 yildan oshiqroq vaqt ilgari olib keldi. U paxtada er yuzida o'rmonni davomi hukm surar, olam kuchli kuchsizni igigan, zurvon zayfu notavonni oziga qul kiladigan odamiy vahshiylar bilan to'la o'rmon edi. U pattada zayf insonlarga zo'ravonlarning hoshish-istak va zo'rliklarini qarshida nima bilan birga, xurmat-e'tirozkor ham xuddi shunday edi, insoniyat hayoti tartibiga solib, boshkarib turadigandan na bir marta amalga oshiriladi, na axloqiy o'lchov va asoschilar mavjud edi, va yolg'onchini yodda tutmoqdalar. me'mor vazifasini o'tardi. Shunday ekan ular bu nafsning istak-hohishlarini qanday kondirishsin ?! Insonga uzining va qilayotgandagi ishlarning oyliklarini

ko'rsatingb beradigani xaqiqiy axloqiy o'lchovlar bulmagaganidan nefsi ammora qanday qilib olib ketsin ?!

Islom bu haqiqat-huquq va axloqiy o'lchovlarni keltirib chiqargan pog'onada butparastlik to'da ma'noda er yuzini egalagan va unga to'la hukmron edi. Unga qarshi chiqish va uni ichki ishni bajarish va aqlsizlikning bir tomoni buzilgan, butparast mushriklar ittifok qilingan vaziyat-qoidada va urf-odatlariga qarshi chiqishni bekor qilishdi.

Islom bu haqiqat-huquq va axloqiy o'lchovlarni keltirib chiqargan haqiqat-huquqlar, adolat, Haqiqat, himoya-borliqdagi o'lchov va me'morlar haqiqatan ham o'zziyoq kishining masxarasi, haqiqat va yashashzo'ga ko'rsatilgandagi voqealar to'g'risida.

Islom bu haqiqat-huquq va axloqiy o'lchovlarni keltirib, insoniyatni boshqarish, XAQQI, adolat va davom-shafqat ma'nolarini tiriltirdi, bamisoli yomg'ir suvi er yuzidagi iflosliklarni yevib, tozalashni keti kabini u ham insonni yomoni, kufri ushlab turing Haqiqiy toza va pok tabitiga qaytarilgan ruh (jon) urnida bo'ldi. Insonga uning nafsida yashirinib turgan yaxshiliklarni ko'rsatib berdi, bu hayotga kelishganidan oldin g'oya-maqsadni uning yodiga soldi.

Xozirda boshariyat insoniyatiga oid ilmiy-fan maydonlarida inson huquqlarini himoya qilish borasida o'z erishgan ulkan taraqqiyotlar haqiqat har qanchaga bong urmasin, baribir u - bu xo'sh xo'sh etofsiz, xo'sh xayrixoh qilmasin, bunaqa fazlni islomga qaytarib yuboring biron bir qaytarmasin - Islomni bilasizmi 1400 yoshda -h huquq va me'mor-o'lchovlardan foydalanishda va ko'chirmoqda. Lekin, bu ochiq-ravshan HAQIDA boshqa huquqshunoslar va bu sohada katta ahamiyatga ega bo'lganlar - afsuski - juda ko'pchiligingiz juda muhim!

Ислом Нури

Konvensiyani bir insofli va o'qigan inson u haqiqatda tafakkur yurishi, e'lon va ahamiyat qaratishi loyiq bo'lishi kerak bo'lgan bir savol o'z-o'zidan olib chiqib ketilishi. Yani, yukorida aytilgan utilgan narsalarning hamjamiyati o'qish-yozishni bilmaydigan, savodsiz odamni bulgan vaziyatda mana shu haq-huquqlarni olib kelgan zot - Muhammad sollallohu alayhi va salom Alloxning barhaq paygambari ekani, siz olib kelgan odamni qo'llab-quvvatlagan odamni qo'llab-quvvatlagan odamni qo'llab-quvvatlaydigan odamni qo'llab-quvvatlaganligi sababli ?!

Xozirgi davrada boshariyat o'zining barcha xalkaro bilan birgalikda majburiy boshqaruvi va muassasalarini bilan birga, uziga berilgan nefuz kuchati va ta'sir ko'rsatuvchi vositalar bilan birga, insoniy xaqiqiy huquqlarga ega bo'lgan biron bir insonni hayoti uchun olib boriladigan hayotni kutib olish uchun juda muhim kerak buladi. Bundan tashkari, odamlarning bu davom etadigan va axloqiy me'mor va ulchovlarga ro'yo qiluvchilarni kuzatish uchun mo'ljallangan har bir kir-chiqish joyiga, yullar va yuraklardagi har bir burchakka minib yashirin va aniqlanadigan kameralarni qayta tiklash kerak. Shunchaliq bolib turib ham, bu davom etadigan ikki o'lchovu me'morlari halqaro rasmiy xayotga va tashkilotlarga tarafdor sifatida tanilgan va rasmiylashtirgan ekaniganga qaramasdan, ularga roya qilmaydigan va ulg'aygan panja orasidan qarab chiqayotganlar bilan rioya qiluvchilardan qra ancha ko'ch. Xolbuki, payg'ambarimiz Muhammad solallohu alayhi va salom o'qish va yozishni bilganlari, buggi insoniy xayotlar va muassasalalar va boshqalar bulib turgan vositalarga e'tirof etilgan holat - Alloxning izni-irodasi bilan bog'liq - yigirma uch yil uy sharoitida yashayapman. maydalangan insoniyat va tarix iynalishini butunlay o'zgartirib yubormish uchun qodir byldilar. Milyonlab insonlarni ushbu huquq va ulchovlarga real va amaliy hayotda rioya qilinganidan keyin o'z nafslarida va dillarida chin ko'ngildan roya etadigani kilib chiqishga qodir buldilar. Bugungi insoniy shaxslar va muassasalalar ega

Ислом Нури

bulib turadigan vositalarga e'tirof etilgan vaziyat - Ollohning izni-irodasi bilan bog'liq - yigirma uch yil mobaynida er yuzida umumiy huquqlar va xususiy inson huquqlari bilan yashash joyida yashashni kutib turing. Milyonlab insonlarni ushbu huquq va ulchovlarga real va amaliy hayotda rioya qilinganidan keyin o'z nafslarida va dillarida chin ko'ngildan roya etadigani kilib chiqishga qodir buldilar. Bugungi insoniy shaxslar va muassasalalar ega bulib turadigan vositalarga e'tirof etilgan vaziyat - Ollohning izni-irodasi bilan bog'liq - yigirma uch yil mobaynida er yuzida umumiy huquqlar va xususiy inson huquqlari bilan yashash joyida yashashni kutib turing. Milyonlab insonlarni ushbu huquq va ulchovlarga real va amaliy hayotda rioya qilinganidan keyin o'z nafslarida va dillarida chin ko'ngildan roya etadigani kilib chiqishga qodir buldilar.

Mana tingning uzi ham oqish-yozishgan bexabar bu odam Alloxning barak payg'ambar ekaniga va u zot butun boshiariyati uchun inson huquqlari va oliy o'lchovlari borasida ana shu juda katta majburiyatlarni amalga oshirishda olib borilayotgan ishlarga ishongan odamni qo'llab-quvvatlaydi. bylishi mumkinligiga dalolat kilmaydi, ey insofli oquvchi ?!

Darhaqiqat, Allox toolo rost aytadi: «**Shubhasiz, ko'zlar ko'r bu'lmas, shuningdek ko'kraklardagi qalblar ko'r bulur**» (Xaj: 46).

Allox taolo payg'ambarimizga, u zotning ahli va ashobiga salovotu salomlari yullasin. Duolarimiz sunggida olamlar Rabbi bulmish Ollohga hamdu sanolar ayamiz!

Ushbu kitobga 25.02.1429 hijriy, 03.03.2008 yil dush dushanba kuni tong payti songi yozuviga qo'yildi. Uning fazlu marhamati bilan bilan barcha yaxshi ishlarni kamoliga etadigan Ollohga hamdu sanolarmiz bylsin.

Ислом Нури

Rabbining afvu qo'llanishidan umidvor faks Abdulmunim Mustafo Halima (Abu Basir at-Turtusiy) Olloh uni, ota-onasini, ahli-oilasini va barcha musulmonlarni magfirat qilsin.

Kitobning tarjimasi 30 Jumodul oxirgi 1429 hijriy, 06.06.2008 yil jumaga o'tlar kechasi nihoyasiga etdi.

Allox subhanahu va taoloning marhamati ila » **Alloh bandalariga belgilab qo'yilgan haq-huquq va majburiyatlar**» nomli shubu kitobimiz 29 Jumodul Oxir 1429 h sanada nihoyasiga o'tdi.

* * *

Hadis mazmuniga ko'ra, musulmon kishi uch ishdan birini tanlashi: yo ozi jihad kilishi, yoki bir mujohidni jangga xozirlashi, yoki esa mujohidning ahli-oilasiga yaxshi ishlash bilan qarab turish kerak. Agar bu ishlardan xech birini kilmayganingiz bo'lsa, ulimidan oldin boshiga keladigan, xajmi, turi, asorati qanday bulishini Olloxning ozi bilgan biron balo-ofatni kutavering, o'zingizni juda yaxshi ko'rasiz!

Qiyomat kuni haqiqat-huquqlar savob va gunohlar shaklida ado etiladi. Mazlum oziga zulm qilingan kishining savoblaridan ko'rgan zulmiga yarasha bo'ladi, uning savoblari etmasa, mazlumning gunohlaridan olinib, zolimga yuklanadilar.

Ummat boshiga balo tug'ilib tug'ilgan-zolimlar va ularning laychalarining zulmi shu darajaga ettiki, ular mujohidlarning oylari va farzandlariga qat'i nazar

zugum kilishdi, ularga yordam beraman sifatda kelayotgandim biron bir odamni olib kelinglar jonivorni jonli ravishda olib kelinglar! Ularniing qamallarini yorib o'tmishchi katta bo'lgan rekordchilarni «terrorchilarning oilalariga yordam berib ko'rsating» deb aytgan javob bilan javob berib, yozolarga tortishdi! Unday kimsalarga qiyomat kuni qanchalik halokat va olamli azoblar borligini Yolg'iz Ollohning uzi biladi!